

Advies nr. 2/2022 inzake ontwerp Actieplan Sociale Fraudebestrijding 2023-2024

Het wetenschappelijk comité werd opgericht binnen de schoot van de SIOD en heeft als doelstelling onafhankelijk wetenschappelijk advies te verlenen en aanbevelingen te geven omtrent alle aangelegenheden die behoren tot de bevoegdheid van de SIOD en die het door de SIOD gevolgd en te volgen beleid betreffen.

In het kader van zijn opdracht kreeg het wetenschappelijk comité op 10 augustus 2022 de opdracht vanwege de directeur van de SIOD om een analyse te maken van de inhoud van het actieplan sociale fraudebestrijding 2023-2024. De werkgroep kwam hiervoor bijeen op dinsdag 20 september en vrijdag 7 oktober.

Dit operationeel actieplan bevat de verschillende (individuele/gemeenschappelijke, nieuwe beleid- en operationele) controleacties die gepland worden voor de volgende twee jaren.

Deze acties zijn de resultante van een omvraag bij alle instellingen en diensten betrokken in de strijd tegen sociale fraude. Bijzonder is het dat om een tweejarig plan gaat, wat alleszins kan worden begroet niet in het minst omdat dit ook toelaat de besluitvorming ook af te ronden voor de aanvang van het actieplan.

Het wetenschappelijk comité stelt tot hun tevredenheid vast dat dit plan een duidelijke verbetering betreft, niet in het minst m.b.t. de structuur.

De verschillende acties worden opgesomd onder de 7 grote strategische doelstellingen.

Bij elke actie worden het operationele doel, indicatoren, het product, de betrokken actoren, de projectleider, de effectmeting en de middelen aangeduid.

De werkgroep is van oordeel dat het plan op sommige punten nog aan verduidelijking kan winnen:

-alhoewel de structuur van de acties duidelijk is, is het een idee om elke strategische doelstelling aan te vangen met een overzicht van alle acties (op dit ogenblik wordt dit enkel en dan als bijlage bij het plan gedaan voor strategische doelstelling (al wordt er hier verkeerdelijk over objectief gesproken)) wat het voor de lezer duidelijker zou maken.

De vraag die zich hierbij tevens stelt is of het niet wenselijker is een zekere orde onder de acties aan te brengen, bv. van grotere naar kleinere acties.

-misschien kan er ook een tabel worden gemaakt met een opsomming van alle acties per instelling

-de koppeling aan de handavingsketen kan ook explicieter worden uitgewerkt

-het verdient de aanbeveling om meer evenwicht te brengen in de wijze (omvang) waarin de verschillende acties worden uitgewerkt. Zo zijn sommige acties zeer kort omschreven, of zijn de middelen, indicatoren soms wat vaag omschreven. Wat meer ihb de beleidsacties betreft, zouden deze gebaat zijn met een explicietere beschrijving van de doelstellingen en gewenste producten, alsook de betrokken actoren ipv zoals nu te beschrijvend te zijn.

-de werkgroep vindt het tevens belangrijk dat er zicht is de effecten van de verschillende acties.

Vanuit dit oogpunt kan de idee van een effectmeting an sich worden toegejuicht. Nochtans kan de vraag worden gesteld of hiervoor niet eerst volop dient te worden ingesteld op het uitwerken van een meer concrete methodiek met output- en procesindicatoren. Nu bevatten de verschillende acties soms eerder algemene stellingen of wordt er verwezen naar het voornemen om een methodiek uit te werken. Ook het melden van cijfers kunnen aan duiding winnen, indien aangegeven

wordt waar deze vandaan komen (al dan niet meer dan vorig jaar). Een tussenoplossing zou erin kunnen bestaan om een beperkt aantal transversale effectindicatoren te bepalen en in een afzonderlijke sectie of tabel aan te geven hoe deze samenhangen met concrete acties.

-er kan echter ook worden aan gedacht om nog een stap verder te gaan door het traject van het actieplan meer te koppelen aan het begrotingstraject zelf wat als voordeel heeft dat acties duidelijk aan budgetten kunnen worden gekoppeld.

-De indicatoren die worden voorgesteld bij elk van de acties zouden kunnen worden overgenomen in een samenvattende bijlage of tabel, zodat een goed beeld ontstaat van de monitoringsnoden, en waardoor ook een koppeling met een dashboard eenvoudiger wordt.

In het algemeen wordt tevens voorgesteld om een mechanisme van opvolgingsproces van de acties uit te werken en op te nemen, zodat duidelijk tot uiting komt in welke mate sommige acties meer dan vrijblijvend zijn.

-er kan tevens aan worden gedacht om een verwijzing op te nemen naar de jaarverslagen van de SIOD zodat er tevens een duidelijke link ontstaat tussen de acties en de stand van zaken.